

Het college van burgemeester en wethouders van Roosendaal;

gelet op de Wet werk en bijstand;

besluit:

vast te stellen de Beleidsregel bijzondere bijstand

1. Inleiding:

In de Wet werk en bijstand worden regels gegeven voor de bijstandsverlening in de algemene en bijzondere bestaanskosten. De algemene bijstand is de periodieke normbijstand, die voorziet in de algemeen noodzakelijke bestaanskosten (art. 11 WWB).

Als iemand vanwege bijzondere omstandigheden kosten heeft die niet behoren tot de algemeen noodzakelijke bestaanskosten, kan bijzondere bijstand worden verstrekt voor zover deze kosten noodzakelijk zijn en de draagkracht van de belanghebbende te boven gaan.

Voor de verlening van bijzondere bijstand is het geen vereiste dat men algemene periodieke bijstand ontvangt. Ook personen met een andersoortig inkomen kunnen een beroep op de bijzonder bijstand doen.

Geen recht op bijzondere bijstand: (art. 13 lid 1 WWB)

Bepaalde categorieën personen t.w.:

- gedetineerden;
- personen die langer dan de gebruikelijke termijn buiten Nederland vakantie genieten en
- belanghebbenden die jonger zijn dan 18 jaar, zijn uitgesloten van het recht op bijzondere bijstand.

Hiervan kan in zeer bijzondere situaties worden afgeweken als zeer dringende redenen noodzaken tot bijstandverlening (art. 16 WWB).

In dit hoofdstuk worden de Roosendaalse regels voor de verlening van bijzondere bijstand en draagkrachtberekening beschreven.

Voor wat betreft de verlening van bijz. bijstand voor diverse concrete kostensoorten wordt verwezen naar hoofdstuk 11 en het Alfabetische deel van het Vademecum.

2. Onderscheid algemene en bijzondere bijstand.

De per 01-01-1996 in werking getreden Algemene bijstandswet kent twee vormen van bijstand, algemene bijstand en bijzondere bijstand.

Het onderscheid tussen die 2 soorten is verwoord in artikel 5 WWB.

Onder algemene bijstand wordt in beginsel verstaan:

de periodieke normuitkering, die bestemd is voor de voorziening in de algemeen (dagelijkse) noodzakelijke kosten van het bestaan.

Onder bijzondere bijstand vallen de overige noodzakelijke bestaanskosten, die het gevolg zijn van individuele omstandigheden.

Niet de aard van de kosten is bepalend voor de vraag of kosten bijzonder zijn, maar individuele bijzondere omstandigheden.

3. Juridisch kader:

Degene die als gevolg van bijzondere individuele omstandigheden wordt geconfronteerd met noodzakelijke bestaanskosten waarin de algemene bijstand niet voorziet en die de aanwezige draagkracht te boven gaan, heeft, als men tot de kring van rechthebbende als bedoeld in art. 11 WWB behoort, recht op bijzondere bijstand.

De wettelijke bepalingen die van belang zijn voor de verlening van bijzondere bijstand zijn opgenomen in de artikelen: 5 en 35 WWB. De vorm waarin bijzondere bijstand kan worden verleend is opgenomen in de art. 48 lid 1 en 51 WWB.

Tenzij anders bepaald, wordt de (bijzondere) bijstand om niet verleend (art. 48 WWB). Ingeval van bijzondere bijstand voor noodzakelijke duurzame gebruiksgoederen kan de bijstand ook als geldlening worden verstrekt (art. 51 WWB). Voor wat betreft de concrete toepassing van deze bepaling in Roosendaal wordt verwezen naar het onderdeel duurzame gebruiksgoederen.

Tot slot kan de gemeente o.g.v. art. 48 WWB, ook andere bijzondere bijstandsverstrekkingen in de vorm van een geldlening of borgtocht verstrekken.

De wetgever geeft hierbij als criteria:

- redelijkerwijs kan worden aangenomen dat belanghebbende op korte termijn over voldoende middelen zal beschikken om over de betreffende periode in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien;
- de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekort schietend besef van verantwoordelijkheid voor de zelfstandige bestaansvoorziening;
- het een bijstandsaanvraag voor een te betalen waarborgsom betreft;
- het bijstand betreft ter gedeeltelijke of volledige aflossing van een schuldenlast.

4. Drempelbedrag:

Art. 35 lid 2 WWB biedt de gemeente de mogelijkheid om bij de verlening van bijzondere bijstand een zogenaamd drempelbedrag te hanteren hetgeen inhoudt dat nimmer bijzondere bijstand wordt verleend indien en voor zover de door de aanvrager te maken kosten dit drempelbedrag niet te boven gaan.

Het college van B&W heeft in het verleden besloten om vanaf 1 januari 1996 geen drempelbedrag meer te hanteren.

5. Gemeentelijke beleidsdoelen bijzondere bijstand:

- a. (aanvullend) instrument om uitstroom te realiseren waardoor uitkeringsonafhankelijkheid wordt gerealiseerd, of om de deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement te verbeteren voor personen tot 65 jaar;
[Noot: dit onderdeel is ingevoegd per 01 jan. 2008, zie besluit B&W d.d. 04-09-2007]
- b. instrument om d.m.v. categoriale bijzondere bijstand:
 - de deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement te verbeteren;
 - chronisch zieken en gehandicapten financieel te ondersteunen ter dekking van “verborgen” kosten die direct of indirect het gevolg zijn van ziekte of gebrek”;
[Noot: dit onderdeel is ingevoegd per 01 jan. 2008, zie besluit B&W d.d. 04-09-2007]
- c. het bieden van inkomensondersteuning in die situaties dat het periodieke inkomen naar het oordeel van de gemeente ontoereikend is om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien;
- d. verstrekken van een financiële voorziening indien de bijzondere individuele omstandigheden daartoe aanleiding geven en waarbij de aanvrager voor de te maken kosten geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening;
- e. Ingeval van maatregelwaardig gedrag, kan worden afgeweken van het bepaalde onder b t/m d. Zie het bepaalde in art. 15 van de Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand.

Ad. a: (aanvullend) instrument om uitstroom te realiseren waardoor uitkerings-onafhankelijkheid wordt gerealiseerd.

Beperkingen die klanten hebben om werk te kunnen aanvaarden: (bijv. slecht gebit, geen werkkleding, reiskosten, studiekosten, fiets etc.) worden via een financiële verstrekking o.g.v. de bijz. bijstand opgeheven.

Voorwaarden voor toekenning op deze titel zijn:

1. er is een trajectplan waarin deze bijzondere bijstandsvoorziening past;
2. er is geen trajectplan opgesteld, echter de belanghebbende komt met een concreet bewijsstuk van een werkgever waaruit blijkt dat deze op een specifieke datum bij dat bedrijf in dienst

treedt (zowel parttime als fulltime).
Uiteraard dient hierbij wel rekening te worden gehouden met de eventuele aanwezigheid van voorliggende voorzieningen (o.a. W.I.W., REA e.d.).
In dit kader ziet de gemeente de GKB niet als aan voorliggende voorziening;

Ad. b: instrument om de deelname aan het maatschappelijk verkeer ter voorkoming / doorbreking sociaal isolement te verbeteren.

Hierbij hanteert de gemeente de navolgende criteria:

1. op datum aanvraag bijz. bijstand dient de belanghebbende géén arbeidsverplichting te hebben;
2. belanghebbende moet op datum aanvraag minimaal 36 maanden rondkomen van een inkomen op het niveau van het sociaal minimum;
3. Op voorhand wordt de noodzaak tot de verstrekking van deze vorm van bijz. bijstand niet op aanvraagniveau beoordeeld;
4. de bijzondere bijstand wordt steeds verstrekt voor een termijn van 1 jaar te rekenen vanaf datum aanvraag. Bij vervolgaanvragen geldt dat de belanghebbende wederom aan alle door de gemeente gestelde criteria dient te voldoen;
5. ter voorkoming dat de bijzondere bijstandsverstrekking fiscaal belast dient te worden, geldt bovendien de voorwaarde dat de categorie moet zijn gedefinieerd naar kostensoort en dat de hoogte van de uitkering gerelateerd moet zijn aan de omvang van de kosten.
Verwezen wordt naar het besluit van het Min. van Financiën: "Fiscale behandeling van (categoriale) bijzondere bijstand en de gemeentelijke ondersteunende maatregelen" d.d. 05-02-2001, kenmerk: CPP2000/3236M.

Toelichting: Gekozen is om de verstrekking van deze vorm van bijzondere bijstand slechts open te stellen voor die groep belanghebbenden die geen arbeidsverplichting hebben om te voorkomen dat dit onderdeel van het bijz. bijstandsbeleid afbreuk doet aan de uitstroomdoelstelling die de gemeente nastreeft. Het betreft derhalve een systeem van categoriale bijzondere bijstandsverlening. Onder (2) kiest de gemeente voor de termijnstelling van 36 maanden omdat uit landelijke onderzoeken is gebleken dat na een dergelijk termijn mensen onder een acceptabele bestaansnorm dreigen te geraken. Ieder jaar dient de belanghebbende opnieuw een beroep op deze voorziening te doen. Dit enerzijds vanwege de algemene bijzondere bijstandsbeoordeling en anderzijds vanuit de overweging dat een structurele voorziening een extra drempel tot uitstroom kan betekenen.

De voorziening betreft een jaarlijkse bijdrage in de kosten verbonden aan

- sportieve activiteiten (lidmaatschap van een vereniging);
- culturele activiteiten (bijv. kosten schouwburg, school voor expressie, muziekschool)
- kosten die verband houden met communicatie en informatievoorziening (bijv. internet, telefoon en dagblad)

Opmerking: de verstrekking van duurzame gebruiksgoederen valt niet onder dit kader.
Per jaar dient bij de afhandeling van een dergelijk verzoek om bijz. bijstand te worden beoordeeld of de klant nog aan de criteria voldoet en dient een bestedingscontrole op kostensoort plaats te vinden. Voorkomen moet immers worden dat de categoriale bijz. bijstandsverstrekking onder het fiscale regime valt. Immers dit leidt er toe dat de cliënt op een later tijdstip geconfronteerd wordt met de gevolgen daarvan (bijv. verlaging recht op huursubsidie door hoger belastbaar jaarinkomen).
Voor wat betreft de concrete toepassing van deze bepaling in Roosendaal wordt verwezen naar het onderdeel "sociaal isolement".

Ad. c: het bieden van inkomensondersteuning in die situaties dat het periodieke inkomen naar het oordeel van de gemeente ontoereikend is om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien:

Concreet betreft het hier het verstrekken van bijzondere bijstand terzake van:
woonkostentoeslag;
toeslag voormalige alleenstaande ouders;
jongerentoeslag van 18 tot 21 jaar;

vergoeding voor een particuliere ziektekostenverzekering;
eventuele overbruggingsuitkeringen.
arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen,

Ad. d: verstrekken van een financiële voorziening indien de bijzondere individuele omstandigheden daartoe aanleiding geven en waarbij de aanvrager voor de te maken kosten geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening.

Door middel van deze bepaling wordt invulling gegeven aan het individualiserings-principe van de Wwb. Te denken valt o.a. aan diverse medische kosten en inrichtingskosten.

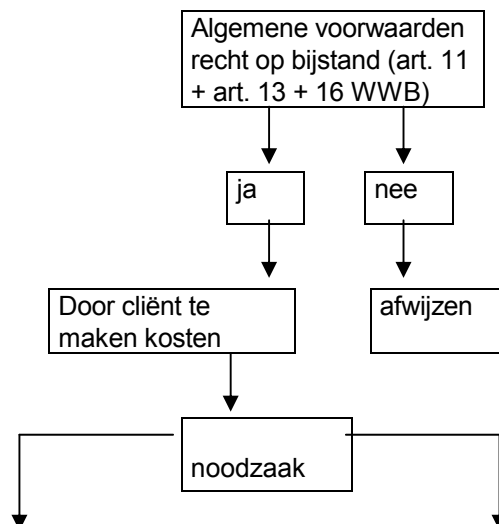
Ad. e. Uitzondering op het gestelde onder b t/m d:

Per 01 jan. 2012 is het gevolg van maatregelwaardig gedragingen neergelegd in de Afstemmingsverordening Wet werk en bijstand.

Schematische weergave behandeling /verstrekking bijz. bijstand

(m.u.v.. categoriale bijz. bijstand):

Gemeentelijke doelstelling bijzondere bijstand: - (aanvullend) instrument voor realisatie uitstroom;- instrument ter voorkoming / doorbreking sociaal isolement (niet schematisch weergegeven)- inkomensondersteuning bij ontoereikend periodiek inkomen algemene bestaanskosten- aanwezigheid bijzondere individuele omstandigheden + geen voorliggende voorziening;- bij verwijtbaar gedrag t.a.v. uitstroom: weigering van aanvraag bijz. bijstand duurzame gebruiksgoederen en/of categoriale bijz. bijstand ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement (=afwijzing o.g.v. art.18 WWB)

Ja ↓

nee: afwijzen

Moet o.g.v. art. 18 WWB
(afstemming op individuele
omstandigheden) + gemeentelijke
doelstellingen bijstand worden
toegekend ?

ja

nee

afwijzen

bijz. omstandigheden o.a. medische
afweging

ja

nee: afwijzen

voorliggende voorziening

voorliggende voorziening

ja: geheel of ten
dele afwijzen; bij
ten dele afwijzen:
zie: nee

nee

periodieke kosten

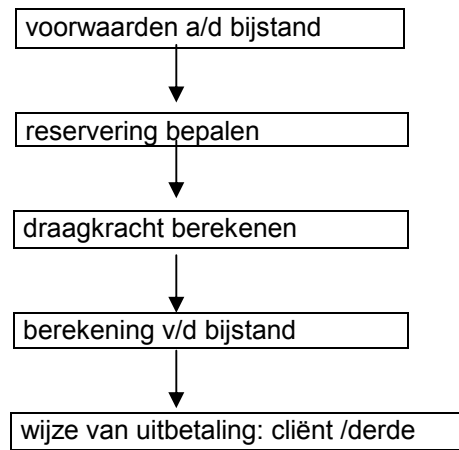
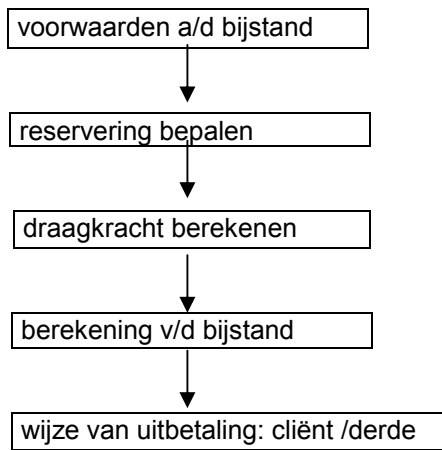
Incidentele kosten

Bedrag:
idem als bij
incidentele kosten

bedrag: - specificeren
- één totaalbedrag
- declaratiebasis

Vorm: - om niet
- geldlening
- borgtocht
- krediethypotheek

vorm: - om niet
- geldlening
- borgtocht
- krediethypotheek

6. Toetsingkader bijzondere bijstand:

1. de noodzaak van de kosten moet worden vastgesteld, tenzij het de verstrekking van categoriale bijz. bijstand ter voorkoming /doorbreking sociaal isolement betreft
Opmerking: de noodzaak van de kosten moet zowel bij de toekenning als bij de afwijzing van bijz. bijstand worden gemotiveerd.
Voor verdere uitwerking wordt verwezen naar het gestelde onder "Bepaling noodzakelijke kosten (algemeen)";
2. niet alleen de aard van de kosten maar vooral de individuele omstandigheden bepalen of de kosten als bijzonder kunnen worden aangemerkt;
3. beoordeeld moet worden of er een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening;
4. beoordeling dat geen bijstand met terugwerkende kracht wordt verleend, tenzij het z.g. kruimelvoorzieningen betreft;
5. beoordeeld moet voorts worden of er sprake is van ongenoegzaam betoond besef van verantwoordelijkheid en voorzienbaarheid van de gevraagde voorziening waardoor deze geheel of ten dele dient te worden geweigerd, dan wel in de vorm van een lening dient te worden verstrekt;
6. beoordeeld dient te worden of aanvrager voor de gevraagde voorziening had dienen te reserveren (=naar het verleden toe);
7. rekening moet worden gehouden met de financiële draagkracht van persoon en gezin. Indien de belanghebbende periodieke algemene bijstand ontvangt, kan ervan worden uitgegaan dat hij geen draagkracht heeft. Betreft een "kan-bepaling" omdat dit afhankelijk is van de datum van aanvraag en het geldende draagkrachtjaar.
8. beoordeling welke voorwaarden aan de te verstrekken bijstand dienen te worden verbonden;
9. bepaling van de vorm waarin de bijstand wordt verstrekt (gift of lening = art. 48 + 51 WWB);
10. op welke wijze dient de betaalbaarstelling van de toegekende bijstand te geschieden (op declaratiebasis, direct uitkeren, na overleg nota's, direct aan leverancier etc).

Ad. 1. Bepaling noodzakelijke kosten (algemeen):

Bijzondere bijstand kan enkel verstrekt worden in noodzakelijke kosten. De WWB kent geen definitie van het begrip "noodzakelijke kosten van het bestaan".

De individuele omstandigheden van de cliënt bepalen vaak of een voorziening wel of niet noodzakelijk is voor die specifieke klant.

De bijstandsrapporteur moet dan ook per cliënt / per aanvraag beoordelen op welke onderdelen de individuele situatie van de aanvrager exact verschilt ten opzichte van wat als normaal dient te worden geacht voor een persoon die rond moet komen van een inkomen op het sociaal minimum.

Vervolgens dienen deze verschillen verder te worden geanalyseerd/ gerapporteerd.

De rapporteur moet daarbij concretiseren wat de verschillen (qua omvang /grootte of prijsstelling) zijn en van daaruit de "meerkosten" berekenen.

Vaststelling noodzaak bij herhaalde aanvaag:

De cliënt dient te beargumenteren waarom de gevraagde voorziening wederom noodzakelijk is en waarom reparatie niet mogelijk is. De gemeente beoordeelt of er zwaarwegende redenen zijn om de gevraagde voorziening wederom te verstrekken. Hierbij zal de gemeente rekening houden met het begrip noodzakelijk en het betoonde besef van verantwoordelijkheid m.a.w. hoe is het gekomen dat het gevraagde wederom aan vervanging toe is. Ook zal de gemeente hierbij rekening houden met de gemiddelde gebruiksduur zoals deze door fabrikanten en leveranciers wordt aangegeven. Indien naar het oordeel van de gemeente sprake is van ongenoegzaam betoond besef van verantwoordelijkheid (zoals bijv. onoordeelkundig gebruik) zal het gevraagde om die reden worden afgewezen.

Bepaling hoogte van de noodzakelijke bijzondere kosten:

Voor wat betreft de wijze van bepaling van de hoogte van noodzakelijk aan te schaffen duurzame

gebruiksgoederen wordt verwezen naar het vermelde onder de paragrafen 10.6 ad. 11 en 10.7.

In hoofdstuk 10 van het Vademecum is een aantal vaak voorkomende kostensoorten nader uitgewerkt waarbij per kostensoort ook wordt ingegaan op het noodzakelijkheids criterium.

Tot slot zij vermeld dat zich in de loop der tijd een uitgebreide jurisprudentie heeft gevormd met betrekking tot de invulling van het begrip bijzonder noodzakelijke kosten.

Het verdient aanbeveling om in voorkomende gevallen bij de meningsvorming over wat wel of niet noodzakelijk is, daar gebruik van te maken.

Bepaling medisch noodzakelijke kosten:

Medische advisering:

Afhankelijk van het soort kosten dient een medisch advies te worden opgevraagd.

Wordt voor kosten een gedeeltelijke vergoeding verstrekt door de ziektekostenverzekeraar, dan staat de medische noodzaak vast.

Er hoeft dan geen medisch advies opgevraagd te worden bij de GGD.

Indien geen vergoeding wordt verstrekt via de voorliggende voorziening, dan moet een GGD -advies worden opgevraagd.

Voor een bril behoeft ook geen GGD -advies te worden aangevraagd. Voor dit specifieke onderdeel wordt verder verwezen naar de betreffende kostensoort.

Indien er bijzonder bijstand wordt gevraagd voor kosten waarbij een medische advies noodzakelijk is, dient de navolgende procedure bij het opvragen van medische adviezen te worden gevolgd:

- * Voor de vaststelling van de noodzakelijkheid m.b.t. tot de gevraagde bijzondere bijstand voor noodzakelijke kosten ten gevolge van medische / psychische redenen dient de gemeente op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel een advies in te winnen bij een extern adviseur;
- * De adviesaanvraag dient de navolgende elementen te bevatten:
 - omschrijving van de door cliënt opgegeven “klachten”;
 - aantekening dat cliënt heeft verklaard dat deze niet onder medische behandeling is c.q. geen medicatie / dieet gebruikt + motivering van de cliënt waarom niet;
 - bij welke arts / specialist deze daarvoor onder behandeling is en mits de cliënt daarmee instemt, dienen de medische verklaringen van specialisten, artsen, tandartsen, ergotherapeuten, diëtisten e.d. met de adviesaanvraag te worden meegezonden;
 - of er sprake is van medicijn / dieetgebruik;
 - duidelijke vraagstelling waarover de arts dient te adviseren t.w.:
 - is de gevraagde voorziening noodzakelijk voor de cliënt;
 - is er andere (goedkopere en adequate) voorziening die geheel of ten dele vergoed wordt vanuit een voorliggende voorziening (bijv. AWBZ, ZF-wet, Geneesmiddelen Vergoedingen Systeem (GVS), zo ja welke ?;
 - indien voorziening medisch noodzakelijk is, bepaling van de duur
 - kan d.m.v. bruikleen voorzien worden in de medisch geïndiceerde voorziening mede gezien i.r.t. de geïndiceerde gebruiksduur
 - ingeval van een noodzakelijk voorziening die naar zijn aard eigenlijk behoort tot de reguliere algemene kosten van het bestaan (bijv.: beddengoed, bad –en douchekosten, waskosten, dieetkosten, energiekosten, extra kleding, maaltijdkosten, (semi)orthopedisch schoeisel, stookkosten e.d.) nader advies m.b.t. de daaraan verbonden meerkosten.
- * In afwachting van medisch advies, dient de beslissing op de aanvraag aangehouden te worden tot maximaal 8 weken na datum ontvangst van de aanvraag.
Interne kwaliteitseisen van de gemeente is dat bijstands aanvragen normaliter binnen 30 kalenderdagen worden afgehandeld. Ingeval van het opvragen van externe adviezen (o.a.

medische advisering), dient de aanvrager schriftelijk in kennis te worden gesteld van het feit dat de beslissing op de aanvraag maximaal 8 weken wordt aangehouden te rekenen vanaf datum aanvraag. Indien het externe advies dan nog niet bekend is, dient de gemeente op basis van de op dat moment bekende gegevens een besluit te nemen;

- * Na terugontvangst medisch advies, dient rapporteur te beoordelen of uit het ontvangen advies blijkt dat de adviserend arts op procedureel juiste wijze heeft geadviseerd en het advies derhalve zorgvuldig tot stand is gekomen.

Aan welke voorwaarden een medisch advies moet voldoen is terug te vinden in de jurisprudentie (zie o.a. CRvB d.d. 20-10-1998). In essentie dient een GGD -advies antwoord te geven op de vraag op basis van welke medische gegevens/ bevindingen het uitgebrachte advies tot stand is gebracht en welke procedure bij het tot stand brengen van dat advies is gevolgd. In dit verband dient de keuringsarts dan ook aan te geven welke onderzoeken door hem /haar zijn verricht en of er overleg is gevoerd met de behandelend arts /huisarts. Onderdeel van een zorgvuldig tot stand gekomen advies is voorts dat de keuringsarts diens bevindingen heeft medegedeeld aan de cliënt voordat deze zijn advies aan het team Werk en inkomen heeft toegezonden.

Indien het ontvangen medische advies onduidelijkheden in zich heeft of de adviserend arts heeft verzuimd de cliënt de uitslag mede te delen, is het de taak van de rapporteur om daarover nader in contact te treden met de adviserende arts waarbij laatstgenoemde het geconstateerde verzuim dient te herstellen.

Gelet op het gegeven dat de cliënt dus altijd al op de hoogte is van de uitslag van het medische advies, behoeft rapporteur deze daarover dan ook niet meer (tussentijds) te informeren over de te nemen beslissing door het team Werk en inkomen.

Uitzondering: indien rapporteur om moverende reden van het uitgebrachte medische advies afwijkt, dient de rapporteur de aanvrager bij een voor de cliënt nadelige beslissing daarvan vooraf te berichten.

Maximale geldigheidstermijn medische adviezen:

Het team Werk en inkomen volgt maximaal voor de duur van 2 jaar een eerder uitgebracht medisch advies terzake periodieke bijzondere bijstand ter bestrijding van bijzondere kosten a.g.v. medische /psychische redenen. Na afloop van deze termijn wordt, indien de cliënt nog langer in aanmerking wenst te komen voor deze bijstand, opnieuw een medische advies opgevraagd.

Deze werkwijze geldt dus ook indien de adviserend arts op een eerder tijdstip heeft aangegeven dat de voorziening medisch gezien permanent noodzakelijk is te achten omdat los van de medische noodzaak sec, er na verloop van tijd wel wijzigingen kunnen optreden die van invloed kunnen zijn op het eerder uitgebrachte advies en dus de toegekende voorziening (bijv. "zwaarder" dieet).

Op kostensoort niveau (zie hoofdstuk 10) kan een kortere termijn worden gehanteerd.

Niet noodzakelijke kosten (artikel 14 WWB):

In ieder geval wordt niet tot de noodzakelijke kosten van het bestaan gerekend kosten met betrekking tot:

- a. de voldoening van alimentatieverplichtingen;
- b. de betaling van een boete;
- c. geleden of toegebrachte schade;
- d. vrijwillige premiebetaling in het kader van een publiekrechtelijke verzekering.

Daarenboven wordt bijstandsverlening door de wet uitgesloten bij kosten van medische handelingen en verrichtingen die gerekend worden tot de ontwikkelingsgeneeskunde (artikel 14 onder e WWB).

Bijstandsaanvraag ter betaling van schulden (zowel direct als indirect):

Relevante wetsartikelen:

Art. 13. WWB bepaalt:

1. Degene die bijstand vraagt ter gedeeltelijke of volledige aflossing van een schuldenlast en die overigens bij het ontstaan van de schuldenlast, dan wel nadien, beschikte of beschikt over de middelen om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien, wordt niet geacht te verkeren in omstandigheden als bedoeld in artikel 11, eerste lid.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen burgemeester en wethouders:
 - a. bijzondere bijstand verlenen in de vorm van borgtocht, indien het verzoek van de belanghebbende tot verlening van een saneringskrediet is afgewezen vanwege diens beperkte mogelijkheden tot terugbetaling en de borgtocht noodzakelijk is om de krediettransactie alsnog doorgang te doen vinden, door een:
 - 1° gemeentelijke kredietbank als bedoeld in de Wet op het consumentenkrediet;
 - 2° kredietinstelling die is ingeschreven in het register bedoeld in artikel 52, tweede lid, van de Wet toezicht kredietwezen 1992 indien de gemeente niet is aangesloten bij een gemeentelijke kredietbank, dan wel daarmee geen relatie onderhoudt;
 - b. een lening op grond van bijzondere bijstand verlenen indien daartoe zeer dringende redenen bestaan en de in onderdeel a genoemde mogelijkheid geen uitkomst biedt;
 - c. bijstand verlenen aan de zelfstandige ter gedeeltelijke of volledige betaling van een bedrijfsschuld, mits de bijstand wordt verleend op grond van artikel 8, vijfde lid.

Art. 57 Indien en zolang er, vanwege het bestaan of dreigen van schulden, gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de belanghebbende zonder hulp niet in staat is tot een verantwoorde besteding van zijn bestaansmiddelen, kunnen burgemeester en wethouders aan de bijstand de verplichting verbinden dat de belanghebbende er aan meewerkt dat zij in diens naam noodzakelijke betalingen uit de toegekende bijstand verrichten.

Gemeentelijk uitgangspunt is om in principe geen (bijzondere) bijstand te verlenen in schulden, gelet op het bepaalde in art. 13 lid 1 onder g Wwb waarin is bepaald dat de bijstandsaanvrager geacht wordt niet te verkeren in omstandigheden als bedoeld in artikel 11, eerste lid (=verkeert niet in bijstandsbehoefte omstandigheden).

In combinatie met hantering van art. 57 Wwb kan in de navolgende uitzonderingssituaties bijzondere bijstand worden verleend:

- a. wel bijzondere bijstand te verlenen maar dan in de vorm van borgtocht teneinde de verlening van een GKB -saneringskrediet mogelijk te maken.
Gemeente stelt hierbij de eis dat het saneringskrediet tot stand komt onder hantering van de N.V.V.K. -gedragscode hetgeen betekent dat de door de cliënt periodiek verschuldigde GKB -aflossing niet hoger is dan de cliënt op basis van diens eigen inkomen (=zonder aanvullende bijstand in de verschuldigde aflossing) kan betalen.
Borgtocht betekent derhalve dat het team Werk en inkomen zich naar de kredietverlenende instelling toe garant stelt voor de betaling van het nog resterende schuldbedrag indien en zodra de klant diens verplichtingen naar de kredietverlener niet meer nakomt en het reguliere incassotraject niet tot herstel van betaling leidt.;
- b. bijzondere bijstand verlenen indien daartoe zeer dringende redenen bestaan en de in onderdeel a genoemde mogelijkheid geen uitkomst biedt.
Onder dringende redenen verstaat de gemeente in dit verband: bijstand in schulden ter aflossing van: huurschuld en nutsvoorzieningen (=gas, water licht) zodat dreigende huisuitzetting en/ of afsluiting wordt voorkomen.
Gezien het uitgangspunt van de gemeente om niet direct of indirect bijstand in schulden te verstrekken, wordt in deze situatie de bijz. bijstand altijd als lening verstrekt.
Hierbij geldt voorts dat er geen sprake mag zijn van recidive.
Onder recidive verstaat de gemeente in dit kader dat in een periode van 5 jaar voorafgaand aan de aanvraag bijzondere bijstand niet voor eenzelfde doel bijstand verstrekt is.

Ad. 2. De aard van de kosten en de individuele omstandigheden:

Uitgangspunt bij de beoordeling van het recht op bijzondere bijstand dient primair de individuele omstandigheden van de cliënt te zijn.

M.a.w. er dient dus een maatwerkbeoordeling te worden uitgevoerd.

In zijn algemeenheid betekent dit dus dat niet zozeer de aard van de kosten (kostensoort) bepalend is

maar juist het gegeven of in die specifieke cliëntsituatie de individuele omstandigheden nopen tot de verlening van bijzondere bijstand.

Dit laat onverlet dat in hoofdstuk XI van het Vademecum op kostensoortniveau er per kostensoort toch een nadere specificatie is gegeven.

De combinatie van persoonlijke omstandigheden, (bijv. periode waarop inkomen zich bevindt op het sociaal minimum en /of bijstandsafhankelijkheid, de gezinssituatie, schuldenproblematiek en de verwijtbaarheid daarvan, psychische problemen), moeten bij de beoordeling van een aanvraag worden betrokken.

Ad. 3. Voorliggende voorziening:

Altijd moet worden nagegaan of een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (zie artikel 15 Wwb).

Onder een voorliggende voorziening wordt verstaan: “elke voorziening buiten de Wwb waarop de persoon of het gezin aanspraak kan maken, dan wel een beroep kan doen ter verwerving van middelen of ter bekostiging van specifiek uitgaven”.

Uitgangspunten:

Geen bijzondere bijstand als:

- er een voorliggende voorziening is, die toereikend en passend (zgn. uitputtend) is;
- bepaalde kosten uitdrukkelijk door de voorliggende voorziening als niet noodzakelijk worden beschouwd, resp. uitdrukkelijk buiten de werkingssfeer daarvan zijn gelaten;
- de bevoegde instantie in een individueel geval heeft geoordeeld, dat een voorliggende voorziening niet of slechts gedeeltelijk kan worden toegekend;
- het kosten betreft van medische behandelingen en verrichtingen, die gerekend worden tot de ontwikkelingsgeneeskunde of wanneer dergelijke behandelingen buiten Nederland plaatsvinden;
- de Wet inkomensvoorziening kunstenaars wordt niet als een voorliggende voorziening beschouwd daar waar het bijz. bijstand betreft ter voorziening in de algemene periodieke kosten van het bestaan (Voorbeeld: inkomensaanvulling aan jongmeerderjarigen tot 21 jaar via de bijz. bijstand).

Ook hier biedt de wet (art. 16 Wwb) de mogelijkheid om o.g.v. individuele omstandigheden en mits daartoe zeer dringende redenen aanwezig zijn af te wijken van de algemene regel.

Bij de beoordeling van een bijz. bijstandsaanvraag moet het team Werk en inkomen dan ook steeds alert blijven om op basis daarvan af te wijken in die situaties waarin op het eerste gezicht bijstandsverlening niet mogelijk lijkt.

M.b.t. één kostensoort is bijstandsverlening echter nooit mogelijk. Het betreft de kosten van medische behandelingen en verrichtingen in binnen- of buitenland, welke gerekend kunnen worden tot de ontwikkelingsgeneeskunde.

GKB als voorliggende voorziening:

Gemeente hanteert het beleid dat de GKB bij de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen als voorliggende voorziening wordt aangemerkt.

Uitzondering hierop is dat indien de kredietbehoefte hoger is dan waarin de GKB normaliter voorziet, de gemeente een aanvraag bijz. bijstand voor het gehele gevraagde bedrag inneemt. Gemeente beoordeelt vervolgens de noodzakelijkheid tot bijz. bijstandsverstrekking (zie ad. 1).

In de hier bedoelde situatie zal de gemeente, indien de noodzakelijkheid vastgesteld is, het benodigde bedrag in zijn geheel via de bijzondere bijstand verstrekken waarbij het gedeelte dat normaliter als lening via de GKB zou worden verleend, wordt verstrekt in de vorm van een geldlening. Overweging hierbij is dat de gemeente anders de rente en administratiekosten van de GKB indirect via bijz. bijstandsverlening vergoedt.

Ad. 4. Aanvraag met terugwerkende kracht:

1. hoofdregel: geen (bijzondere) bijstand met terugwerkende kracht:
Dit betekent dat ingeval van de toekenning van periodieke bijzondere bijstand in de loop van een kalendermaand de voorziening op zijn vroegst ingaat op de dag van aanvraag;
2. uitzondering: de aanschaf van z.g. kruimelvoorzieningen (“administratieve drempel”).

Begrip kruimelvoorziening: één of meerdere kleine aanschaffingen door de cliënt, welke naar zijn “aard” gerekend dienen te worden tot de bijzonder noodzakelijke kosten van het bestaan en welke qua hoogte van de kosten een bedrag van € 150,- , zowel incidenteel als tezamen, per kalenderjaar niet te boven gaan.

Overweging hierbij is dat de gemeente de noodzaak tot verlening van bijzonder bijstand niet meer kan vaststellen als een voorziening reeds is gerealiseerd door de klant. Anderzijds wil de gemeente door de hantering van een administratieve drempel van € 150,- voorkomen dat klanten voor elke voorziening, hoe gering ook, steeds een geheel aanvraagtraject dient te doorlopen. Dit betekent zowel voor de klant als voor de gemeente een extra belasting die een efficiënte werkwijze en een vlotte afhandeling van alle ingekomen aanvragen niet ten goede komt.

Deze methodiek sluit niet uit dat indien de totale voorfinanciering € 150,- voor de klant een probleem betekent, dat deze op een eerder tijdstip toch een aanvraag voor (een) kruimelvoorziening(en) kan indienen.

Ad. 5. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid en voorzienbaarheid van de gevraagde voorziening:

Het in artikel 11 en 18 Wwb opgenomen individualiseringsprincipe houdt ondermeer in het aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid. Dit begrip is niet nader gedefinieerd. Duidelijk is dat het steeds om situaties gaat waarin iemand (eerder) een beroep moet doen op bijzondere bijstand ten gevolge van onverantwoorde keuzes die gemaakt zijn.

Dit kan de besteding van middelen betreffen maar ook het bewust lopen van risico's.

Hierbij dient te worden gedacht aan: het aanschaffen van niet noodzakelijke goederen en het niet afsluiten van normaal geachte verzekeringen.

De gemeente verstaat onder normaal te achten verzekeringen tenminste:

- verzekering tegen ziektekosten (=standaardpakketpolis dekking + minimaal de goedkoopst mogelijke aanvullende verzekeringspakket bij de voor de klant van toepassing zijnde ziektekostenverzekering;
- wettelijke aansprakelijkheidsverzekering;
- opstalverzekeringen (alleen ingeval van eigen woningbezit);
- brand- en inboedelverzekering;
- begrafenisverzekering;
- reiskostenverzekering.

Bij de vaststelling van het recht op bijzondere bijstand moet rekening worden gehouden met bovengenoemde situatie.

Dit betekent dat indien de belanghebbende zich onvoldoende of niet tegen deze risico's heeft verzekerd, en diensgevolge voor deze kosten bijz. bijstand verzoekt, bij de beslissing op de aanvraag zich 2 opties kunnen voordoen t.w.:

1. aanvraag afwijzen wegens ongenoegzaam betoond besef van verantwoordelijkheid (zie art. 15 Afstemmingsverordening Wwb);
2. gevraagde bijstand wordt wel verstrekt maar dan alleen voor de hoogst noodzakelijke kosten en in de vorm van leenbijstand. Deze leenbijstand dient qua incasso onmiddellijk te worden ingevorderd. Voor details: zie beleidsnota bestuurlijke geldschulden.

Indien er sprake blijkt te zijn van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid, wordt in eerste aanleg de gevraagde voorziening afgewezen. Dit geldt ook t.a.v. in het verleden aangegane schuldverplichtingen

als gevolg van de financiering van door de gemeente niet noodzakelijk geachte voorzieningen.

Indien de gemeente de nu gevraagde voorziening desondanks toch noodzakelijk acht, kan de cliënt een beroep doen op verstrekking van bijzondere bijstand in de vorm van leenbijstand voor de aller noodzakelijkste kosten waarbij de verstrekte lening in 36 maanden in zijn geheel dient te worden terugbetaald. Ingeval van latere wanbetaling zal de gemeente direct overgaan tot dwangincasso. (Verwezen wordt voorts naar ad. 9: vorm waarin bijstand wordt verstrekt).

De gemeente laat in de hiervoor genoemde situatie de keuze derhalve aan de cliënt zelf.

Toevoeging: indien de cliënt een schuldhulpverleningstraject doorloopt via het Meldpunt Schuldhulpverlening Roosendaal (MSR), zal in dergelijke situaties er altijd overleg met en instemming van het MSR moeten zijn gelet op het feit dat die mensen geen nieuwe schulden mogen maken.

Noot: Ten einde de beoordeling of er sprake is van ongenoegzaam besef van verantwoordelijkheid goed te kunnen maken, is van essentieel belang dat de: persoonlijke, sociale, psychische /medische omstandigheden en de wijze van besteding van middelen in de periode voorafgaand aan de aanvraag bijzondere bijstand onderzocht en feitelijk beschreven worden.

Op grond daarvan dient vervolgens beoordeeld te worden of en zo ja in welke mate er sprake is van ongenoegzaam besef van verantwoordelijkheid.

Jurisprudentie: JABW 2000/113 CRvB 30 mei 2000, nr. 98/5671 NABW (mrs. J.G. Treffers, G.A.J. van den Hurk en N.J. van Vulpen-Grootjans)

Bijzondere bijstand; verhuizing; opslag boedel; ontruimingsprocedure; tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

Na het vertrek van zijn ex-echtgenote woonde de man alleen en zonder toestemming van de woningbouwvereniging in de door zijn ex-echtgenote gehuurde woning.

Na een ontruimingsvonnis vroeg hij om bijzondere bijstand in de kosten van verhuizing en opslag van inboedel.

Voor het oordeel of de gevraagde voorziening tot de noodzakelijke bestaanskosten kan worden gerekend, is niet steeds een medische noodzaak vereist. Ook andere omstandigheden kunnen tot dat oordeel aanleiding geven.

Anders dan de gemeente heeft overwogen zijn bedoelde kosten noodzakelijk, gegeven het feit dat betrokkene op grond van een gerechtelijk vonnis gedwongen was de woning op korte termijn te ontruimen. Het bestreden besluit is ondeugdelijk gemotiveerd.

Betrokkene heeft het op een ontruimingsprocedure laten aankomen. Uit niets blijkt dat hij tijdig stappen heeft ondernomen om elders vervangende woonruimte te vinden. Passende woonruimte heeft hij tweemaal niet geaccepteerd.

Betrokkene is op dusdanige wijze tekort geschoten in zijn besef van verantwoordelijkheid dat hij, gelet op artikel 14 eerste lid Abw, niet in aanmerking kwam voor bijzondere bijstand.

Ad. 6. Reservering:

Reserveren voor noodzakelijke kosten:

De bijstandsnorm wordt geacht toereikend te zijn om in de algemene kosten van het bestaan te kunnen voorzien. Tot die kosten worden ook de aanschaf, vervanging of reparatie van duurzame gebruiksgoederen gerekend. Men wordt geacht voor deze kosten uit het periodieke inkomen te reserveren.

Sinds 01 jan. 2008 (zie B&W-besluit d.d. 04-09-2007) wordt bij bijstandsaanvragen voor duurzame gebruiksgoederen géén rekening gehouden met reserveringsruimte bij een inkomen tot 100% van de relevante bijstandsnorm.

Bij het hoger inkomen wordt 5% van het meerdere over een periode van 3 jaar voorafgaand aan datum aanvraag als reserveringsruimte gehanteerd.

Met verwijzing naar de hiervoor vermelde passage over feitelijke aanwezige middelen (spaargeld), tevens te bepalen dat met feitelijk beschikbare middelen/contanten, altijd rekening wordt gehouden als deze een normbedrag van € 1.500,- te boven gaan.

De ruimte voor reserveren heeft de gemeente vastgesteld op 5% van de norm, inclusief vakantietoeslag, van de voor die cliënt van toepassing zijnde bijstandsnorm.

Afhankelijk van de individuele omstandigheden wordt beoordeeld in hoeverre rekening gehouden moet worden met die reserveringsruimte.

De termijn van reservering heeft de gemeente vastgesteld op 36 maanden te rekenen vanaf de aanvangsdatum van de voor die klant geldende draagkrachtperiode. Dit betekent dus dat bij elke bijzondere bijstandsaanvraag de draagkrachtperiode moet worden aangegeven.

Bijstandsaanvragen door cliënten met “bescheiden eigen vermogen”:

Hoofregel is dat bijstandsaanvragers mogen beschikken over een bescheiden vrij te laten vermogen. Dit staat op zich de verstrekking van bijz. bijstand niet in de weg.

Echter in de situatie dat bijz. bijstand gevraagd wordt voor voorzieningen welke naar hun aard behoren tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan (bijv. aanschaf vervanging duurzame gebruiksgoederen), geldt dat de aanschaf daarvan normaliter dient te geschieden middels reservering vooraf of gespreide betaling achteraf. Het feit dat de cliënt incasus reeds beschikt over een bepaald eigen vermogen, brengt met zich mee dat de aanvraag bijz. bijstand dan zal worden afgewezen op titel van aanwending reserveringscapaciteit.

Vervolg aanvragen in het lopende draagkrachtjaar:

De gemeente hanteert de systematiek dat er bij bijz. bijstandsaanvragen in het lopende draagkrachtjaar er aangesloten wordt bij de eerder gemaakte reserveringsberekening onder aftrek van de tijdens dat draagkrachtjaar door de gemeente noodzakelijk geachte kosten.

Afwijkende berekening reserveringscapaciteit:

1. Inkomen boven bijstandsniveau:
indien het een bijz. bijstandsaanvraag betreft van een cliënt met een hoger inkomen dan 110% van de voor die cliënt geldende bijstandsnorm, dan dient de rapporteur een reserveringscapaciteit te berekenen a.d.h.v. de inkomsten en uitgaven over de verstreken 36 maanden;
2. Inkomen uit zak –en kleedgeld:
Bij een inkomen ter hoogte van zak –en kleedgeld, wordt geen rekening gehouden met mogelijke reserveringscapaciteit bij aanvragen bijz. bijstand voor duurzame gebruiksgoederen.

Kosten die in mindering moeten worden gebracht op de berekende reservering:

- aannemelijke uitgaven terzake van aanschaf / vervanging duurzame gebruiksgoederen;
- aflossingen van GKB-leningen, mits deze in de in aanmerking te nemen reserveringsperiode zijn aangegaan voor de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen en naar het oordeel van de gemeente noodzakelijk zijn/ waren te achten. Zie onderstaande toelichting.

Onder aannemelijke uitgaven en kosten wordt in dit kader verstaan: alle uitgaven waarvan de aanschaf (achteraf bezien) noodzakelijk was te achten en welke qua hoogte van de kosten zich op het niveau van de door de gemeente gehanteerde vergoedingsystematiek zaten.

Gemeente kiest er bewust voor om de gedane aflossing op schulden, anders dan vorenbedoelde GKB - leningen, niet aan te merken als aftrekpost op de berekende reserveringscapaciteit. Overweging hierbij is dat anders op indirecte wijze bijzondere bijstand in de aflossing van schulden wordt gegeven.

Per kostensoort (zie diverse kostensoorten zoals opgenomen in hoofdstuk XI) is aangegeven of reservering voor die specifieke kosten wel of niet aan de orde is.

Toelichting op aftrek berekende reservering wegens aanwezigheid van schulden:

Bijstandsnorm is all-in norm en bevat naast alle voorkomende uitgaven mede een component van

- 5% voor de aflossing op schulden;
- 5% voor de reservering aanschaf duurzame gebruiksgoederen.

Gemeente hanteert ten aanzien hiervan de stelregel dat voor schulden in principe geen bijstand verleend wordt. Zie ook onderstaande jurisprudentie: JABW 2000/2 CRvB 2 november 1999, nr. 98/973 NABW.

Gevolgen van dit standpunt t.a.v. de bepaling van de reserveringsruimte:

- 1e. bij de bepaling reserveringsruimte dus geen aftrek wegens de aflossing op schulden. Bij de beoordeling t.a.v. "noodzakelijk geachte schulden" kan achteraf dus nooit schulden voor huur, nutsbedrijven, belastingen etc. worden meegenomen. Mocht het namelijk gaan om dringende redenen dan zouden dergelijke schulden al zijn opgelost door middel van een verstrekking bijzondere bijstand voor schulden om dringende reden. Immers binnen de bijstandsverlening heeft de gemeente gekozen voor de lijn dat normaliter geen bijstand (niet direct en niet indirect) voor schulden wordt verstrekt.
- 2e. Uitzondering:

Om rechtsongelijkheid te voorkomen tussen klanten die in de reserveringsperiode van 36 maanden noodzakelijk geachte duurzame gebruiksgoederen hebben gedaan middels contante betaling en diegenen die dit hebben gedaan middels leningen, houdt de gemeente bij de vaststelling van de hoogte van de reserveringsruimte daar op de navolgende wijze rekening mee. Hierbij dienen de noodzakelijkheidscriteria zoals vermeld onder 10.6 onder 1 van deze nota te worden betrokken. Indicatief kan hierbij de lijst met richtprijzen voor de verstrekking van bijz. bijstand worden gehanteerd.

 - a. bij contante aanschaf: bedrag van de noodzakelijke kosten (=factuur overleggen) met een maximum van de normbedragen zoals vermeld in de normtabel bijz. bijstand;
 - b. bij leningsaanschaf: noodzakelijke aanschafprijs DGG (dus excl. financieringskosten, waarbij financieringslasten blijven binnen de 5% component) daar deze niet uit de component reservering betaald dienen te worden maar uit de component aflossing. Ook hierbij uit te gaan van de werkelijke aanschafprijs met een maximum van de normbedragen zoals vermeld in de normtabel bijz. bijstand;
 - c. bij leningsaanschaf als bedoeld onder "b" waarbij de daaraan verbonden noodzakelijke financieringslasten liggen tussen de 5 en 10% aflossing. Mag er een saldering worden toegepast in die zin dat de noodzakelijk verschuldigde aflossing voorzover deze hoger is dan de 5% aflossingscomponent als aftrekpost worden meegenomen op de 5% reserveringscomponent.
 - d. indien een bijz. bijstandsaanvrager een formeel schuldsaneringstraject doorloopt via de GKB, mag deze cliënt in dat kader geen nieuwe schuldverplichtingen aangaan. Om die reden wordt voor deze specifieke situaties een uitzondering gemaakt en wordt de gevraagde bijz. bijstand, mits dan noodzakelijk (dus aanschaf niet uitstelbaar is) de gevraagde voorziening om niet verleend.

JABW 2000/2 CRvB 2 november 1999, nr. 98/973 NABW

(mrs. J.G. Treffers, J.M.A. van der Kolk-Severijns en N.J. van Vulpen-Grootjans)

Bijzondere bijstand; bevalling; algemene bestaanskosten; bijzondere omstandigheden; reserveringsruimte; beslag; schulden.

Betrokkene heeft verzocht om bijzondere bijstand in de kosten rond een bevalling, kraampakket e.d. Ook de Raad is van oordeel dat onderhavige kosten behoren tot de periodieke dan wel incidenteel voorkomende algemene bestaanskosten.

Bijzondere omstandigheden, als bedoeld in artikel 39 Abw, ontbreken. Het ontbreken van (voldoende) reserveringsruimte, in verband met aanwezige schulden en betalingsverplichtingen (o.a. wegens beslag) zijn niet aan te merken als een bijzondere omstandigheid in het individuele geval die leidt tot noodzakelijke kosten.

Schulden dan wel het ontbreken van voldoende reserveringsruimte als gevolg daarvan, kunnen niet

worden afgewenteld op de Abw.

Ad. 7. Financiële draagkracht (wetteksten artikelen: 31, 34, 35 en Wwb):

WAT IS DRAAGKRACHT:

Bijstandsverlening in de bijzonder noodzakelijke kosten van het bestaan geschiedt met toepassing van de draagkrachtbepalingen. Bij de bepaling van de hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand is van belang in hoeverre betrokkene een inkomen heeft boven het bijstandsniveau en /of over een meer dan het bescheiden vrij te laten vermogen wordt beschikt. Als daar sprake van is, wordt verwacht dat iemand zelf geheel of ten dele kan bijdragen in de bijzondere kosten, de zgn. draagkracht.

Vermogen in relatie tot draagkracht:

Indien de bijzondere bijstandsaanvrager op datum aanvraag beschikt c.q. kan beschikken over een in aanmerking te nemen vermogen wat uitstijgt boven de in de Algemene bijstandswet genoemde algemene vermogensvrijlating, wordt deze overschrijding volledig als draagkracht in aanmerking genomen.

Opmerking: Indien de bijz. bijstandsaanvrager ook periodieke Wwb-uitkering voor levensonderhoud geniet, zal het vermogen reeds in dat kader zijn beoordeeld.

Voor de vaststelling van de draagkracht wordt het gehele vermogen van de aanvrager, voor zover dit het vrijgelaten bescheiden vermogen te boven gaat, in aanmerking genomen. (artikel 52 lid 1 sub d).

Opmerking:

1. Vermogen wat door sparen van de periodieke algemene bijstandsuitkering is ontstaan waardoor de vrijlatingsgrens is overschreden, blijft als vrij te laten vermogen gezien worden;
2. Ingeval van vermogen wat vervat is in de eigen bewoonde woning, wordt verwezen naar het gestelde onder "Vermogen en eigen woning";
3. Vermogen wat door de cliënt is "vastgezet" moet in redelijkheid te gelde worden gemaakt (zie ook onderstaande jurisprudentie: JABW 1999/97, CRvB 6 april 1999, nrs. 97/2233 ABW, 97/9115 BKH).

JABW 1999/97, CRvB 6 april 1999, nrs. 97/2233 ABW, 97/9115 BKH

Vaststelling vermogen; afkoop pensioenverzekering; beleggingsspaarplan; waarde woning

In geschil is bij de vaststelling van het vermogen het meerekenen van de afkoopwaarde van een pensioenverzekering (verzekering in de vorm van een beleggingsspaarplan, bij wijze van pensioenvoorziening). De Raad bevestigt JABW 1996/128 inzake de afkoopwaarde van dergelijke verzekeringen. In hetgeen is aangevoerd ziet de Raad geen grond om te oordelen dat, gezien vanuit het oogpunt van de Abw, het afkopen van de betreffende verzekering redelijkerwijs niet zou kunnen worden gevegd. Daarbij is van belang dat aan de Abw en de daarop gebaseerde regelgeving in beginsel ten grondslag ligt dat een betrokkene in de eerste plaats zelf verantwoordelijk is voor de voorziening in het bestaan.

Een aantal vermogensbestanddelen wordt niet meegeteld bij de draagkrachtvaststelling.

Vermogensbestanddelen die worden vrijgelaten zijn de volgende:

- * het bescheiden vermogen ex. art. 34 Wwb van degene die zelfstandig wonen of van degene die in een inrichting ter verpleging of verzorging verblijven;
- * het extra vrij te lasten vermogen in geval van een eigen woning (art. 50 Wwb);

Noot:

Indien de middelen betrekking hebben op een periode waarover beroep op bijstand wordt gedaan en ook hun aard daartoe aanleiding geeft, worden deze op grond van art. 32 Wwb als inkomen aangemerkt. Alle andere ontvangen middelen worden, zoals blijkt uit art. 34 Wwb, aangemerkt als vermogen, uiteraard slechts voor zover zij niet buiten beschouwing blijven. Dit betekent dat in alle gevallen het op het bank(giro)afschrift vermelde (eind)saldobedrag moet worden gecorrigeerd indien recent een algemeen (periodiek) inkomen op die betreffende rekening is bijgeboekt.

Vermogen en eigen woning:

In de situatie dat de aanvrager beschikt over een door hem /haarzelf bewoonde eigen woning, wordt op de navolgende wijze gehandeld:

- de vrijlatingsregeling welke van toepassing is bij de verstrekking van algemene periodieke bijstand onder verband van krediethypotheek (zie art. 50 Wwb + Besluit krediethypotheek bijstand) hanteert de gemeente ook bij de verstrekking van bijz. bijstand.
- indien de klant beschikt c.q. kan beschikken over voldoende eigen vermogen, zal de gemeente dus de aanvraag bijz. bijstand afwijzen op grond van het feit dat betrokkene redelijkerwijs over voldoende eigen vermogen heeft c.q. kan hebben.
- klant zal bij eventuele financieringsproblemen geadviseerd worden zich te wenden tot particuliere kredietverstrekkers.

Deze handelwijze betekent derhalve dat de gemeente voor aanvragen bijzondere bijstand nimmer krediethypotheek zal vestigen, dus ook niet als een cliënt een periodieke uitkering voor levensonderhoud van de gemeente ontvangt onder verband van krediethypotheek.

Immers in zo'n situatie is er al krediethypotheek gevestigd. Indien het gestelde plafond van de krediethypotheek nog niet is bereikt, worden de kosten bijzondere bijstand via de reeds gevestigde krediethypotheek bekostigd als voldaan wordt aan alle overige bijstandsvoorwaarden.

Vermogens i.r.t. aanwezigheid van schulden:

Art. 34 Wwb bepaalt dat onder vermogen wordt verstaan de waarde van de bezittingen waarover de alleenstaande of het gezin bij aanvang van de bijstandsverlening beschikt of kan beschikken, verminderd met de op dat tijdstip aanwezige schulden (=saldering).

Inkomen in relatie tot draagkracht:

Bij een regelmatig inkomen dient te worden uitgegaan van het netto inkomen, inclusief vakantietoeslag, over de laatste aan de aanvraag voorafgaande gebruikelijke betalingsperiode (inkomensvaststelling dient op maandbasis plaats te vinden).

Bij een onregelmatig inkomen dient uitgegaan te worden van het inkomen gedurende het aan de aanvraag voorafgaande jaar.

Als de aanvrager uitsluitend een andersoortig inkomen heeft dan periodieke Wwb, dient tijdens het onderzoek ook aandacht te worden besteed aan inkomstenbronnen waarover de cliënt ook redelijkerwijs geacht wordt te kunnen beschikken.

Voorbeelden hiervan zijn:

- het recht op heffingskortingen in het kader van de Wet Inkomstenbelasting 2001 (m.u.v. de kinderkorting en de aanvullende kinderkorting);
- nog niet te gelde gemaakte rechten op Individuele Huursubsidie + Vangnetregeling;
- fictieve inkomsten (zie onderstaand).

Fictieve inkomsten:

Teneinde een juiste en volledige aansluiting te bewerkstelligen tussen aanvragers bijzondere bijstand die voor de voorziening in de algemene kosten van het bestaan wel en zij die geen periodieke Wwb-uitkering ontvangen is het noodzakelijk om dienaangaande nadere gemeentelijke uitvoeringsregels vast te stellen.

Immers bij de bepaling van de hoogte van de algemene periodieke bijstand wordt op grond van "Verordening toeslagen en verlagingen Wet werk en bijstand" ingeval er sprake is van bepaalde schaalvoordelen welke voortvloeien uit het bewonen van een woning door meerdere personen, een lagere gemeentelijke toeslag dan de maximale toeslag verstrekt, dan wel een verlaging van de basisnorm voor gehuwden toegepast.

Qua toepassing wordt verder verwezen naar bedoelde gemeentelijke Wwb-verordening.

Om bijz. bijstandsaanvragers met een andersoortig inkomen dan periodieke Wwb-uitkering niet in een financieel voordeligere situatie te brengen, wordt voor deze groep aanvragers bij de bepaling van het bij de draagkrachtberekening in aanmerking te nemen inkomen eveneens rekening gehouden met deze schaalvoordelen op eenzelfde wijze als omschreven als in de "Verordening toeslagen en verlagingen Algemene bijstandswet".

Dit betekent dus dat bij de draagkrachtberekening ingeval van medebewoning het feitelijke inkomen moet worden verhoogd met een bedrag wat in een vergelijkbare bijstandssituatie "gekort" zou worden i.v.m. schaalvoordeel.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan het kunnen vragen van een reële vergoeding voor de inwoning door derden (bijv. verdienende kinderen / onderhuurder(s)).

Inkomensbestanddelen die bij de vaststelling van de draagkracht altijd buiten beschouwing blijven zijn o.a.:

- particuliere oudedagsvoorziening: indien de alleenstaande, de alleenstaande ouder of een van de echtgenoten 65 jaar of ouder is, wordt voor de vaststelling van de hoogte van de bijstand eveneens buiten beschouwing gelaten een in de vorm van een periodieke uitkering ontvangen particuliere oudedagsvoorziening tot het bedrag genoemd in artikel 33 Wwb;
 - inkomsten kinderen art. 31 Wwb lid 2 onder h: inkomsten uit arbeid van tot zijn of haar ten laste komende kinderen, alsmede door hen te ontvangen werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen worden niet tot de middelen van belanghebbende gerekend, tenzij het de verlening van bijzondere bijstand betreft voor bijzonder noodzakelijke kosten van het bestaan van die kinderen;
 - huurtoeslag;
 - kinderbijslag;
 - re-integratiepremie als bedoeld in art. 31 lid 2 onder j Wwb;
 - studietoelage (WSF – WTOS) voor directe studiekosten.
- (Zie voor een volledige opsomming artikel 31 Wwb)

Zak –en kleedgeld:

Naar zijn aard is zak –en kleedgeld een doelverstreking. Dit betekent niet dat daarmee de aanvrager bepaalde kosten niet uit dit inkomen zou kunnen bestrijden.

Per aanvraag dient door de gemeente beoordeeld te worden of de cliënt voor de gevraagde voorziening had kunnen “reserveren”, dan wel of het inkomen in deze kosten voorziet (bijv. reguliere kledingaanschaf). Gelet op het feit dat de hoogte van zak -en kleedgeldvergoedingen kunnen variëren, dient in deze altijd een individuele beoordeling plaats te vinden.

Draagkrachtpercentage afhankelijk van type bijzondere bijstand:

Gemeente maakt bij de vaststelling van de draagkracht in relatie tot het inkomen onderscheid in:

- A. het verstrekken van bijzondere bijstand als aanvulling van het algemene periodieke inkomen t.w.:
 - woonkostentoeslag;
 - levensonderhoud jongeren van 18 tot 21 jaar;
 - toeslag voormalige alleenstaande ouder;
 - toeslag particuliere ziektekostenverzekering;
 - overbruggingsuitkering;
 - arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen;
- B. bijzondere bijstandsverlening anderszins;
- C. Categorieale bijzondere bijstand.
- D. Verstrekking gemeentelijke collectieve zorgverzekering.

Toelichting A, B, C en D:

- A. bij de verstrekking van bijzondere bijstand als aanvulling op het algemene periodieke inkomen wordt door de gemeente geen “draagkrachtberekening als vermeld onder b” gemaakt. In deze gevallen wordt de theoretisch van toepassing zijnde bijstandsnorm, inclusief vakantietoeslag berekend (=algemene bijstandsnorm + gemeentelijke toeslag /verlaging norm, + toeslag bijz. bijstand). Het daadwerkelijke inkomen van de aanvrager wordt vervolgens hiertegen afgezet. Het recht op bijz. bijstand resp. de hoogte van de bijz. bijstandsuitkering wordt bepaald door het verschil (=100%);

BEREKENINGSSYSTEMATIEK VAN DE DRAAGKRACHT (100%):

Vermogen:

in aanmerking te nemen vermogen

€

(sub)totaal vermogen:

€ (x)

Inkomen:

in aanmerking te nemen inkomen (netto incl. vt per mnd) x 12: €

x 100% draagkrachtpercentage =(sub)totaal inkomen € ____ + (y)

totaal door cliënt bij te dragen in de bijz. bijstand € ____ (x+y)

- B. bij de draagkrachtberekening van aanvragen bijzondere bijstandsverlening anderszins wordt rekening gehouden met een draagkrachtpercentage:

Keuzes die de gemeente in deze kan maken zijn:

- vast draagkrachtpercentage ongeacht de hoogte van het inkomen;
- een percentage afhankelijk van de hoogte van het inkomen (= "schijvenstelsel" wat de Rijksbelastingdienst hanteert en wat ook bij de WMO wordt gebruikt);
- percentage wat afhankelijk is van de aard van de kosten.

Gemeente heeft in deze gekozen voor de systematiek van een vast draagkrachtpercentage ongeacht de hoogte van het inkomen.

Overweging hierbij is dat uit de praktische uitvoering is gebleken dat het aantal bijz. bijstands aanvragen van cliënten met een inkomen wat het bijstandsniveau ver overstijgt slechts incidenteel voorkomt. Het toepassen van een percentage op de aard van de kosten druist in tegen het door de gemeente gevoerde bijz. bijstandsbeleid waarbij de gemeente, conform de wet, niet de aard van de kosten maar de individuele omstandigheden bepalend acht voor het recht op bijzondere bijstand.

Naast bovengenoemde argumenten leidt de keuze voor één vast percentage tot een eenvoudige en eenduidige uitvoering.

De gemeente hanteert reeds sedert een groot aantal jaren een draagkrachtpercentage van 35%. Er zijn thans geen gronden om hierin een wijziging aan te brengen.

- C. Ten aanzien van de verstrekking van categoriale bijzondere bijstand als bedoeld in art. 35 lid 3 t/m 6 is het sinds 01 jan. 2012 verboden om categoriale bijstand te verstrekken als het inkomen van de aanvrager(s) hoger is dan 110% van de geldende bijstandsnorm.

Het draagkrachtpercentage van 35% als beschreven onder B is dus niet van toepassing op de kostensoorten categoriale bijzondere bijstand.

- D. Bij deelname aan de gemeentelijke collectieve zorgverzekering wordt afwijkend van de categoriale bijzondere bijstand een inkomensgrens gehanteerd van 120% van de geldende bijstandsnorm. (geen vermogenstoets).

Gelet op een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep in 2011 en de wijze waarop de verstrekking van de collectieve zorgverzekering hier plaatsvindt, dient deze te worden gezien als een verstrekking op grond van het eerste lid van artikel 35 van de WWB.

Draagkrachtijdvak:

Om de draagkracht van de aanvrager te berekenen moet de gemeente bepalen over welk tijdvak deze berekening dient te worden uitgevoerd.

De Wwb geeft de mogelijkheid om de draagkrachtperiode en de datum waarop deze ingaat lokaal vast te stellen.

Gemeente hanteert een periode van één jaar als draagkrachtijdvak. Gemeente heeft besloten om qua ingangsdatum van de draagkrachtperiode uit te gaan van de 1e dag van de maand waarin de aanvraag om bijz. bijstand is ingediend.

Overweging hierbij is dat hiermede voorkomen wordt dat bij de verstrekking van periodieke bijz. bijstand er ingeval van continuering een extreme toename van (vervolg)aanvragen moet worden behandeld op een specifieke datum (bijv. de 1^e dag van het nieuwe kalenderjaar).

Onder het oude bijz. bijstandsbeleid werd i.v.m. een verwachte samenloop van aanvragen bijz. bijstand met aanvragen o.g.v. de Wet maatschappelijke ondersteuning gekozen om de WMO-systematiek (=beoordeling per kalenderjaar) te volgen. In de praktijk bleek het slechts incidenteel voor te komen dat er sprake was van bedoelde samenloop zodat er thans aanleiding is om te kiezen voor efficiency en niet meer voor de hiervoor "verwachte samenloop".

BEREKENINGSSYSTEMATIEK VAN DE DRAAGKRACHT (35%):

Vermogen:

in aanmerking te nemen vermogen €
(sub)totaal vermogen: € (x)

Inkomen:

in aanmerking te nemen inkomen (netto incl. vt per mnd) x 12: €

in aanmerking te nemen overige (incidentele) inkomsten over de draagkrachtperiode	€	
fictieve inkomen i.v.m. schaalvoordelen	€ _____ +	
totaal inkomen in de draagkrachtperiode	€	
afgezet tegen geldende bijstandsnorm (incl. v.t.) in draagkrachtperiode	€ _____ -	
bruto draagkrachtruimte	€	
af trek wegens buitengewone kosten (*) in de draagkrachtperiode	€ _____ -	
netto draagkrachtruimte	€	
x 35% draagkrachtpercentage =(sub)totaal inkomen		€ _____ + (y)
totaal door cliënt bij te dragen in de bijz. bijstand		€ _____(x+y)

(*) Aftrekposten op de draagkrachtruimte:

Het inkomen waarmee de van toepassing zijnde norm + VT wordt overschreden, wordt in de draagkrachtberekening meegenomen. Steeds moet worden nagegaan of er reden is een correctie op de draagkrachtruimte toe te passen op grond van het feit dat betrokkene zelf bepaalde kosten of reserveringen voor zijn rekening moet nemen t.w.:

- noodzakelijke verwervingskosten bij inkomsten uit arbeid en géén aanvullende periodieke
- Wwb-uitkering (Opmerking: bij parttime inkomsten en inkomsten uit periodieke Wwb-uitkering kan afzonderlijk bijzondere bijstand in verwervingskosten worden verstrekt indien deze noodzakelijk zijn te achten);
- niet door de werkgever en/of via de fiscale sfeer "vergoede" reiskosten woon - werkverkeer;
- woonlasten boven de normhuur zoals genoemd in de Wet op de Huurtoeslag waarbij buiten toedoen van de cliënt geen recht bestaat op huurtoeslag.

Aflossing op schulden: Gemeente heeft ervoor gekozen om geen aftrek toe te passen indien de cliënt periodiek aflost op schulden. Overweging hierbij is de navolgende.

Gemeente heeft gekozen voor de systematiek om bij de bepaling van de in aanmerking te nemen draagkracht het inkomen voorzover dit hoger is dan de van toepassing zijnde bijstandsnorm voor 35% in aanmerking te nemen. Dit impliceert dat de cliënt derhalve nog vrijelijk over 65% van het "meerinkomen" kan blijven beschikken. Het staat de cliënt dus vrij om van deze vrijlating de eventuele schuldenlast terug te betalen. Dit aspect in combinatie met het feit dat de gemeente niet direct of indirect bijstand wil verlenen in de aflossing van schulden heeft de gemeente er toe gebracht om bij de draagkrachtberekening geen aftrek wegens aflossing van schulden mee te nemen. Volledigheidshalve zij in dit verband nog opgemerkt dat de bijstandsaanvrager met een inkomen tot bijstandsniveau nimmer draagkracht heeft.

Overige noodzakelijke kosten: indien de cliënt overige bijzondere noodzakelijke kosten heeft, dienen deze niet te worden meegenomen als aftrekpost in het kader van de draagkrachtruimte-berekening, maar dienen deze (ambtshalve) te worden beoordeeld in het kader van de aanvraag bijzondere bijstand.

Wijzigingen in het inkomen en vermogen gedurende het lopende draagkrachtjaar:

- a. inkomen: Gemeente kiest voor de systematiek om een eenmaal vastgestelde draagkracht niet meer te wijzigen gedurende de vastgestelde draagkrachtperiode indien zich wijzigingen voordoen in het inkomen.
Dit geldt evenzeer indien de klant in de loop van het vastgestelde draagkrachtjaar een hernieuwd verzoek om bijz. bijstand indient.
- b. vermogen: wijzigingen in het vermogen worden alleen dan in aanmerking genomen indien de klant tijdens het vastgestelde draagkrachtjaar een andere aanvraag om bijz. bijstand indient en er sprake is van vermogensaanwas.
Indien deze situatie zich voordoet dient er een nieuwe draagkrachtberekening te worden gemaakt.

Uitsmeren draagkracht bij bijzondere bijstandsverlening anderszins:

1. Ingeval van de toekenning van periodieke bijzondere bijstand wordt de van toepassing zijnde draagkracht altijd gespreid over de periode waarover de periodieke bijz. bijstand zich uitstrekt met dien verstande dat de spreidingstermijn maximaal 12 maanden bedraagt. Immers na afloop van die periode dient er opnieuw een draagkracht-berekening te worden gemaakt.
2. Bij incidentele bijz. bijstandsverstrekkingen dient de berekende draagkracht onmiddellijk en voor het volledige bedrag te worden verrekend met de uit te betalen bijstand.
3. Bij samenloop van incidentele en periodieke bijz. bijstand, dient de draagkracht in eerste aanleg in mindering te worden gebracht op de incidentele verstrekking (soms afwijzing i.v.m. voldoende draagkracht!) en de restantdraagkracht wordt vervolgens gespreid over de periode waarover de periodieke bijz. bijstand zich uitstrekt.

Ad. 8. Voorwaarden:

De gemeente kan aan de verlening van bijzondere bijstand onder andere één of meer van de navolgende voorwaarden verbinden:

1. u dient in het kader van de bestedingscontrole binnen 1 maand na datum toekenningsbeschikking de een definitieve en gespecificeerde) rekening bij het team Werk en inkomen te overleggen. Niet nakoming van deze voorwaarde houdt in dat de gemeente d.m.v. (dwang)incasso het ten onrechte aan u verstrekte bijzondere bijstandsbedrag zal terugvorderen;
2. vanwege het feit dat aan u periodieke bijzondere bijstand is toegekend ter voorziening van de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, dient u wijzigingen in uw persoonlijke en/ of financiële omstandigheden direct door te geven aan het team Werk en inkomen. U dient daarbij gebruik te maken van de aan u periodiek toe te zenden inkomsten-verklaringen;
3. Wij wijzen u er nadrukkelijk op dat u ingevolge art. 17 Wwb onverwijld en uit eigener beweging alle informatie die van belang is voor de vaststelling en de betaling van de bijzondere bijstand kenbaar dient te maken aan het team Werk en inkomen. Niet nakoming van deze voorwaarde houdt in dat de gemeente d.m.v. (dwang)incasso het ten onrechte aan u verstrekte bijzondere bijstandsbedrag zal terugvorderen en het opleggen van een boete kan overwegen;
4. Vanwege het feit dat u onregelmatige / wisselende inkomsten heeft uit zelfstandig bedrijf of beroep, leggen wij u de voorwaarde op dat u van al uw zelfstandige activiteiten een deugdelijke administratie dient bij te houden en dat u na afloop van het betreffende boekjaar de balans en de verlies –en winstrekening en de belastingaangifte, ter inzage dient te verstrekken aan het team Werk en inkomen.
Niet nakoming van deze voorwaarde houdt in dat de gemeente d.m.v. (dwang)incasso het ten onrechte aan u verstrekte bijzondere bijstandsbedrag zal terugvorderen, invorderingskosten in rekening kan brengen en voorts het opleggen van een boete kan overwegen;
5. Gelet op de aard van de bijzondere bijstandsverlening, wordt u de voorwaarde opgelegd om onmiddellijk een (particuliere) verzekering af te sluiten ter dekking van (=risico);

6. De aan u toegekende bijstand wordt verstrekt in de vorm van borgtocht. Dit betekent dat de gemeente zich garant heeft gesteld voor de correcte terugbetaling van de aan u door een (particuliere) bank verstrekt krediet.
Indien u nalatig blijft in de voldoening van de daaraan verbonden leningsverplichtingen zal de gemeente op de garantstelling worden aangesproken.
Om die reden verbinden wij aan de toekenning van deze bijzondere bijstand de voorwaarde dat u uw betalingsverplichtingen aan de bank correct nakomt. Bij in gebreke blijven zal de gemeente de krachtens borgtocht uitbetaalde bijz. bijstand en de daarmee samenhangende invorderingskosten van u terugvorderen. De gemeente kan hierbij voorts gebruik maken dwangincasso;
7. a. lening:
De aan u toegekende bijstand is verstrekt in de vorm van een geldlening. Wij wijzen u er op dat indien u de aan u opgelegde aflossingsverplichting niet stipt nakomt de gemeente o.g.v. art. 53 Wwb overgaat tot invordering van het terug te betalen bedrag d.m.v. dwangincasso. De gemeente kan hierbij voorts incassokosten in rekening brengen;

b. lening als voorschot op een te verwachten betaling van een voorliggende voorziening (bijv. verzekeringsuitkering);
Hieraan verbinden wij 2 voorwaarden t.w.:
 1. Dat u hiervoor direct een beroep doet op de voorliggende voorziening t.w.;
 2. Dat u een machtiging ondertekent waarin u machtigt om de aan u toekomende verstrekkingen rechtstreeks over te maken aan het team Werk en inkomen van de Gemeente Roosendaal.Hierbij wijzen wij u er nadrukkelijk op dat indien u geen beroep doet op de voorliggende voorziening wij tot invordering van het volledige bijzondere bijstandsbedrag zullen overgaan. Indien blijkt dat de instantie die moet oordelen over het recht op een voorliggende voorziening niet tot uitbetaling overgaat vanwege verwijtbaar gedrag of nalatigheid uwerzijds wij eveneens tot invordering van het volledige bijzondere bijstandsbedrag zullen overgaan;
8. Aan de verlening van deze categoriale bijzondere bijstand verbinden wij de voorwaarde dat u van alle terzake doende uitgaven betalingsbewijzen bewaart welke u bij een eventuele vervolgaanvraag ter inzage dient te verstrekken aan het team Werk en inkomen.
Het niet nakomen van deze voorwaarde kan betekenen dat een eventuele vervolgaanvraag voor dezelfde kosten of zal worden afgewezen dan wel dat deze alleen nog op declaratie-basis zal worden verstrekt;
9. De bijzondere bijstand wordt u verleend onder de voorwaarde dat u bij de Rijksbelastingdienst voor (datum) een Voorlopige Teruggave aanvraagt en dat u de een kopie van de beschikking Voorlopige Teruggave binnen 5 werkdagen na dagtekening verstrekt aan het team Werk en inkomen.
Bijvoorbeeld wegens recht op: Heffingskorting of renteaftrek, hoge medische kosten e.d.
Het niet voldoen aan deze voorwaarde leidt er toe dat de gemeente naar de toekomst toe de aan u toegekende bijzondere bijstand zal beëindigen en de daardoor ten onrechte verstrekte bijzondere bijstand zal terugvorderen. De gemeente kan hierbij voorts gebruik maken dwangincasso en zal eventuele incassokosten bij u in rekening brengen;
10. De bijzondere bijstand wordt u verleend onder de voorwaarde dat u t.z.t. een kopie van de definitieve aanslag Inkomstenbelasting 20.. binnen 5 werkdagen na dagtekening verstrekt aan het team Werk en inkomen.
11. De bijzondere bijstand wordt u verleend onder de voorwaarde (art. 57 Wwb) dat u instemt met inhoudingen op uw (bijstands)uitkering en rechtstreekse doorbetaling daarvan ten behoeve van derden (budgettering) en dat u medewerkt aan een schuldhulpverleningstraject.
Wij hebben u hiervoor aangemeld bij het Meldpunt Schuldhulpverlening Roosendaal (MSR);

12. De bijzondere bijstand ter bestrijding van hoge woonkosten wordt u verstrekt onder de voorwaarde dat u binnen 1 jaar andere woonruimte aanvaardt waarvan de woonkosten niet hoger zijn dan de maximaal subsidiabele huur.
In uw concrete situatie betekent dit dat de woonkosten niet hoger mogen zijn dan €.....
13. De bijzondere bijstand wordt u verleend onder de voorwaarde dat u de noodzakelijke scholing regelmatig volgt. U dient steeds per 01 januari en per 01 juni een verklaring van de onderwijsinstelling te overleggen ter verificatie van uw aanwezigheid tijdens de lessen. Tevens dient u aan het einde van het schooljaar een bewijs te overleggen waaruit de behaalde resultaten blijken m.b.t. de door u gevolgde opleiding of training (bijv. cijferlijst, diploma, certificaat, uitslag CITO-toets e.d.);
14. voorwaarde opgelegd om per kwartaal een declaratiestaat met de bijbehorende nota's te overleggen;
15. Cliënt dient de toegekende voorziening feitelijk in 2 maanden na datum beschikking te hebben aangekocht. Zo niet dan vervalt de toekenningsbeschikking.

Opmerking: per kostensoort (zie hoofdstuk 11 Vademecum) is verder concreet aangegeven welke specifieke voorwaarde(n) aan welke specifieke kostensoort is/zijn gekoppeld.

Ad. 9. Vorm waarin de bijzondere bijstand moet worden verstrekt;

De Wwb geeft gemeenten de mogelijkheid om de bijzondere bijstand in verschillende vormen te verstrekken. De gemeente Roosendaal geeft daaraan op de navolgende wijze invulling:

1. om niet:
 - medische kosten tenzij er naar het oordeel van de gemeente sprake is van ongenoegzaam betoond besef van verantwoordelijkheid en/of door eigen toedoen geen beroep op voorliggende voorziening (dan 2);
 - duurzame gebruiksgoederen: indien de cliënt een formeel schuldsaneringstraject doorloopt waardoor om die reden geen nieuwe schuldverplichtingen mogen worden aangaan en de aanschaf naar het oordeel van de gemeente thans geen uitstel duldt;
 - categoriale bijzondere bijstand voor deelname maatschappelijk verkeer ter voorkoming/doorbreking sociaal isolement;
 - bijzondere bijstand om uitstroom te bevorderen c.q. te realiseren;
 - ingeval van bijzondere bijstand als inkomensondersteuning;
2. lening:
 - voor aanschaf duurzame gebruiksgoederen (=art. 51 Wwb);
Noot: voor wat betreft de periodieke aflossing: zie beleidsregel bestuurlijke geldschulden.
 - ingeval naar het oordeel van de gemeente anderszins sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid t.a.v. het benutten van een voorliggende voorziening (bijv. geen verzekering afgesloten of onoordeelkundig gebruik van (duurzame) gebruiksgoederen);
 - Indien er sprake blijkt te zijn van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid t.a.v. reservering, wordt in eerste aanleg de gevraagde voorziening afgewezen.
Dit geldt ook t.a.v. in het verleden aangegane schuldverplichtingen als gevolg van de financiering van door de gemeente niet noodzakelijk geachte voorzieningen.

Indien de gemeente de nu gevraagde voorziening desondanks toch noodzakelijk acht, kan de cliënt een beroep doen op verstrekking van bijzondere bijstand in de vorm van leenbijstand voor de aller noodzakelijkste kosten.

Noot: voor wat betreft de periodieke aflossing: zie beleidsregel bestuurlijke geldschulden.

De keuze voor een lening wordt in deze aan de cliënt gelaten;

- indien de cliënt wel over theoretische reserveringscapaciteit beschikt maar deze feitelijk niet of onvoldoende aanwezig is en de aanschaf naar het oordeel van de gemeente geen uitstel duldt;
- bij noodzakelijke bijzondere bijstandsverlening:
 - als (be)voorschotting op verstrekkingen door derden (bijv. verzekeringsuitkeringen);
 - als de aanwezige eigen middelen op tijdstip aanvraag nog “geblokkeerd” zijn (bijv. recht op deel onverdeelde inboedel /onderhoudsbijdrage en rechtbank daarover nog uitspraak moet doen);
 - als tegeldemaking van aanwezig vermogen naar het oordeel van de gemeente op datum aanvraag onredelijk is te achten gelet op daaraan verbonden kosten;
 - voor de afbetaling van dringend noodzakelijke schulden (=huurschuld en nutsvoorzieningen (=gas, water licht) ter voorkoming van uithuiszetting en afsluiting.

3. borgtocht:

gemeente hanteert het beleid om alleen dan bijz. bijstand in de vorm van borgtocht te verstrekken wanneer dit noodzakelijk is om een schuldsaneringskrediet via de GKB te kunnen verkrijgen en de GKB daarbij een garantstelling via de gemeente verlangt.

Dit betekent dat, ongeacht de hoogte van de GKB - aflossingsverplichting, de gemeente nimmer aanvullende algemene en/of bijzondere periodieke bijstand verstrekt tengevolge van de in dit verband aangegeven aflossings -en renteverplichtingen;

4. krediethypotheek:

gelet op het bepaalde dat de gemeente niet kiest om bijzondere bijstand te verstrekken in de vorm van krediethypotheek, is deze optie verder niet aan de orde.

5. declaratiebasis:

in de situatie dat de noodzaak tot bijstandsverlening en het recht op bijz. bijstand kan worden vastgesteld maar de totale hoogte van de kosten is op datum aanvraag absoluut nog niet bekend omdat het om een periodieke verstrekking gaat waarbij o.a. de duur nog niet duidelijk is (bijv. orthodontistische behandelingen) , wordt de bijz. bijstand verstrekt op declaratiebasis. De periode waarover declaraties betaald worden kan niet langer zijn dan 12 maanden te rekenen vanaf datum toekenning. Daarna zal altijd een nieuwe aanvraagprocedure doorlopen dienen te worden, mede gelet op noodzakelijkheidsbepaling en draagkrachtjaar.

In de toekenningsbeschikking wordt voorts de voorwaarde opgelegd om per kwartaal een declaratiestaat met de bijbehorende nota's te overleggen. Op basis daarvan wordt een aanvullend besluit m.b.t. de hoogte van de bijz. bijstand genomen. Hierbij dient ook op de aanwezigheid (restant)draagkracht te worden gedacht.

Op basis van dit besluit zal vervolgens tot uitbetaling worden overgegaan.

Ad. 10. Betaalbaarstelling:

Voor wat betreft de uitbetaling van de bijzondere bijstand hanteert de gemeente het beleid dat alle uitbetalingen rechtstreeks aan de cliënt geschieden. Overweging hierbij is enerzijds dat het gelet op privacy en betutteling een ongewenste werkwijze wordt geacht dat betalingen worden gedaan aan derden en voorts dat gebleken is dat een groot aantal bedrijven geen medewerking aan doorbetaling vanuit het team Werk en inkomen kan verlenen i.v.m. de administratieve belasting.

Uitgangspunt moet de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de klant zijn.

7. Vergoedingensystematiek:

Vanaf 01-04-1999 geldt de NIBUD –prijzenlijst als norm voor de bepaling van de hoogte van de bijzondere bijstandsverstrekkingen. Het NIBUD heeft naast voornoemde prijzentabel ook nog het z.g. NIBUD -handboek opgesteld wat het team Werk en inkomen kan hanteren indien de bijstands aanvraag een hele detaillistische analyse vergt.

Status van de normenlijst:

De door de gemeente te hanteren normenlijst voor de vaststelling van de hoogte van de diverse bijzondere bijstandskosten is gebaseerd op het Nibud. Dit instituut brengt jaarlijks lijsten uit waarin

normprijzen van een groot assortiment gangbare artikelen worden vermeld. De gemeente gaat in het kader van de verlening van bijzondere bijstand uit van de in voornoemde Nibud-lijsten vermelde prijsstellingen met dien verstande dat de aldaar genoemde bedragen als maximaal te vergoeden bedragen binnen de bijzondere bijstand worden gehanteerd.

Dit laat onverlet dat indien de aanvrager een voorziening vraagt waarvan naar het oordeel van de gemeente aannemelijk wordt gemaakt dat de hogere kosten noodzakelijk zijn van vorenbedoelde richtprijzen in uitzonderlijke gevallen en op basis van individualisering kan worden afgeweken. (zie onderstaand ook: JABW 1999/133 CRvB 27 juli 1999, nr. 97/12091 ABW)

Uitzonderingen op de NIBUD -prijslijst:

Vanwege plaatselijke omstandigheden en /of het feit dat het NIBUD hiervoor geen standaardbedragen heeft opgenomen, worden op de NIBUD -prijslijst de navolgende uitzonderingen gemaakt:

1. Begrafeniskosten:
t.a.v. begrafenis – en crematiekosten hanteert de gemeente al enige jaren de jaarlijkse prijsopgave van Roosendaalse uitvaartverzorgers;
2. Brillen en contactlenzen: uitgegaan wordt van de vergoedingslijst collectieve zorgverzekering voor minima;
3. Warme maaltijdvoorziening:
aansluiting wordt gezocht bij de tarieven die de Stichting Thuiszorg West Brabant hanteert, die normaliter hier in deze gemeente deze service verzorgt.

JABW 1999/133, CRvB 27 juli 1999, nr. 97/12091 ABW.

Bijzondere bijstand; richtprijzen; individualisering

Rechtbank: bij de vaststelling van de hoogte van de bijzondere bijstand is de gemeente uitgegaan van de richtprijzen als genoemd in het Vademecum van een andere gemeente.

Binnen de beleidsvrijheid van de gemeente heeft men deze richtprijzen als uitgangspunt kunnen nemen.

Niettemin was de gemeente gehouden om na te gaan of de omstandigheden in het concrete geval reden vormden ten gunste van betrokkene van die richtprijzen af te wijken.

Niet gebleken is van zodanige omstandigheden. De Raad bevestigt deze uitspraak.

8. Slot

Intrekking

De volgende regelingen worden ingetrokken:

- a. de Nota bijzondere bijstand d.d. 4 september 2007;
- b. het Beleidsvoorstel Actualisering beleid bijzondere bijstand d.d. 16 december 2004;
- c. de Beleidsvoorstel categoriale bijzondere bijstand aan personen behorend tot de groep chronisch zieken, gehandicapten in de leeftijd van 18 jaar en ouder d.d. 16 december 2004;
- d. de Beleidsnota bijzondere bijstand d.d. 28 juni 2001.

Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking op de datum van inwerkingtreding van de wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand en samenvoeging van die wet met de Wet investeren in jongeren gericht op bevordering van deelname aan de arbeidsmarkt en vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van uitkeringsgerechtigden.

Citeertitel

Deze beleidsregel wordt als volgt aangehaald: Beleidsregel bijzondere bijstand.

Aldus besloten door burgemeester en wethouders van Roosendaal op 20 december 2011,
De secretaris, De burgemeester,